

Nr 1378

Láhka

Meahciráddehusas

Addojuvvon Helssegis juovlamánu 30. beaivve 2004

Riikkabeivviid mearrádusa mielde mearriduvvo:

1 §

Hálddahuslaš sajádat

Meahciráddehus lea Eana- ja meahcedoalloministeriija hálddahussuorggis doaibmi stáhta fitnodatlágádus. Luonddusuodjalusáššiin Meahciráddehus doaibmá Birasministeriija vuolde.

Meahciráddehussii heivehuvvo stáhta fitnodatlágádusaid birra addojuvvon láhka (1185/2002), mannelis fitnodatlágádusláhka, jos dán lágas ii nuppeláhkai mearriduvvo.

2 §

Barggut

Meahciráddehus dikšu, geavaha ja suodjala iežas hálddašánválddi vuollásaš luondduriggodagaid ja eará opmodaga. Meahciráddehus galgá doaibmat bastevas ovdáneami prinsihpa mielde ekonomalaččat gánnáhahti láhkai.

Meahciráddehus bargá fitnodatdoaimmiin dán lágas mearriduvvon servodatlaš geatnegasvuodaid olis ja dikšu almmolaš hálddahusbarggaid.

3 §

Fitnodatdoaimmama doaibmasuorgi

Meahciráddehusa fitnodatdoaimmama doaimmasuorgin lea vuovdedoallu ja luondduriggodagaid eará geavaheapmi ja daidda guoskevaš buktagat ja bálvalusat.

4 §

Almmolaš servodatlaš geatnegasvuodát

Luondduriggodagaid bastevas dikšuma ja geavaheami mávssolaš oassin Meahciráddehus galgá doarvái bures váldit vuhtii biologalaš mánggahápmásašvuoda gáhttema ja vuogálaš lasiheami vuvddiid ja eará luondduriggodagaid dikšumii, geavaheapmái ja suodjalussii áhahuvvon eará ulbmiliiguin. Meahciráddehus galgá dasa lassit váldit vuhtii luonddu astoáiggeanu ja barggolašvuoda ovddidangáibádusaid.

Meahciráddehusa hálddašánválddi vuollásaš luondduriggodagaid dikšun, geavaheapmi ja suodjaleapmi galget heivehuvvot oktii Sámedikki birra addojuvvon lágas (974/1995) oaivvilduvvon sámiid ruovttu- guovllus nu, ahte sáme kultuvrrain bargan-

RP 154/2004
RP 248/2004
JsUB 13/2004
RSv 233/2004

vejolašvuodat dorvvastuvvojit, ja boazodoallogas (848/1990) oaivvilduvvon boazodoalloguovllus nu, ahte boazodoallogas ášahuvvon geatnegasvuodat ollašuvvet.

Meahciráddehus galgá leat ráhkkanan dikšut bargguidis maiddái spiehkastdilis nu go Eana- ja meahccedoalloministeriija ja bealuštangiddodagaid hárrái Bealuštusministeriija mearridit. Meahciráddehus čuovvu da-ssa lassin bealuštangiddodagaid ja daid latn-
jabálvalusaid hárrái Bealuštusministeriija dorvvolašvuodamearrádusaid.

Meahciráddehus addá gádjuneiseválddiide áššedovdiveahki meahccebuolliimii eastimis ja ráhkkanan bealistis meahccebuolliimii hehttemii ja eastimii iežas hálddašánválddi vuollásaš stáhtaetnamiin veahkkálagaid gádjuneiseválddiiguin.

5 §

Eará servodatlaš geatnegasvuodat

Meahciráddehusa doaimmas váldojuvvojit vuhtii dutkama, oahpahusa, bealuštanfámuid ja rádjegozáhusa eanageavahandárbbut.

6 §

Almmolaš hálddabusbarggut

Meahciráddehusa almmolaš hálddabusbargguide gullet:

1) luonddusuodjalanlágas (1096/1996) ja dan ja luonddusuodjalanlága (71/1923) vuodul vuodduuvvon luonddusuodjalan-
guovlluide guoskevaš lágain mearriduvvon luonddusuodjalanbarggut ja luonddusuodjalan-
guovlluide háhkan;

2) meahcceguovlólágas (62/1991), guolástanlágas (286/1982), nuortalašlágas (253/1995), meahccejohtolatlágas (670/1991), meahcástanlágas (615/1993), vuogitvuoda birra oktasaš čáhceguovlluide addojuvvon lágas (204/1966), gádjunlágas (468/2003), boazodoallogas (848/1990), boazodoalu ja luondduealáhusaid ruhtadanlágas (45/2000) ja olgolihkadanlágas (606/1973) mearriduvvon bargut;

3) luonddu- ja vánddardanbálvalusaid buvtadeapmi;

4) fuoddo- ja guolledallofitnuid ollašuttin;

5) meahccebearráigeahčču;

6) vuovddi muoraid siepmamiid háhkamii ja sihkkarvuodavuorkkáide guoskevaš barggut; ja

7) čáhcelágas (264/1961) mearriduvvon ja dimbariid golgadeapmái guoskevaš eará barggut.

7 §

Almmolaš hálddabusbargguid ruhtadeapmi

Meahciráddehusa almmolaš hálddabusbargguid dikšun ruhtaduvvo stáhta bušeahtas sierra lágiduvvon mearrerudaiguin.

8 §

Almmolaš hálddabusbargguid organiseren

Ovdalis 6 §:s oaivvilduvvon almmolaš hálddabusbargguid dikšuma várás Meahciráddehusa lea sierra almmolaš hálddabusbargguid ovttat, man njunušin doaimma luondbálvalushoavda. Luondbálvalushoavda nammadeamis mearriduvvo stáhtaráđi ášahusain.

Luondbálvalushoavda dikšu daid almmolaš hálddabusbargguide gullelaš doaimmaid, mat eai dán lágas 10 §:a mielde gula stivrui ja beaivválaš jodiheaddjái. Luondbálvalushoavda dohkkeha ja vuolláičállá stivrui lassin fitnodatlágaduslága 13 §:a 1 momentas oaivvilduvvon sierra ruhtadoallooahpaheami.

Meahcebivdui ja guolástussii guoskevaš almmolaš hálddabusbargguid (*meahcceáššit*), mat 2 momentas mielde eai gula stivrui dahje beaivválaš jodiheaddjái, dikšu goittot almmolaš hálddabusbargguid ovttagas meahcehoavda. Meahcehoavda nammadeamis mearriduvvo stáhtaráđi ášahusain.

9 §

Almmolaš hálddabusbargguid čoavdiváldi

Luondbálvalushoavda čoavdá 6 §:s oaivvilduvvon almmolaš hálddabusbargguide gullelaš hálddabusáššiid ja almmolaš hálddabusbargguid ovttahkii guoskevaš eiseváldáššiid, earret guolástussii ja meahce-

bivdui guoskevaš lohpeáššiid, maid čoavdá meahccehoavda.

Meahccejohtolatlága 4 §:s, guolástanlága 5 §:s ja meahcástanlága 6 §:s oaivvilduvvon lobiide dahje mearrádusaide Meahciráddehusa vuollásaš guovllu geavaheami birra dán lágain daddjojuvvo ulbmilii sáhtá nannet guovlluguovdasaš dihtoeriid.

Ovdalis 2 momeanttas oaivvilduvvon dihtoeriid olis luondobálvalushoavda sáhtá sirdit meahccejohtolatlága 4 §:s ja meahccehoavda guolástanlága 5 §:s ja meahcástanlága 6 §:s oaivvilduvvon ovttaskas lohpaí guoskevaš mearrádusa dahkama Meahciráddehusa bálvalusas leahkki olbmui dahje olggobeale servošii, maid sáhtá bealehisvuoda, luotheahttivuoda, áššedovdamuša ja áššái váikkuheaddji eará beliid dáfus atnit heivvolažžan dán bargui. Meahciráddehusa ja lobiid miediheaddji olggobeale servoša doibmii heivehuvvo dákkko, mii hálddahuslágas (434/2003), eiseválddiid doaimma almmolašvuoda birra addojuvvon lágas (621/1999), giellalágas (423/2003) ja sámigiellalágas (1086/2003) mearriduvvo ja dasa lassin, mii rihkuslágas (39/1889) rihkusvuogatvuodalaš virgevásttu birra mearriduvvo.

Ovdalis 3 momeanttas oaivvilduvvon áššiide guoskevaš ovttaskas lobi sáhtá addit maidái automáhtalaččat ja mearrádusa sáhtá dahkat áššemeannudeami haga.

Earret luonddusuodjalanguovllu ja vándardanguovllu ortnetnjuolggadusaid addima ja 2 momeanttas mearriduvvon dihtoeriid nannema luondobálvalushoavda ja meahccehoavda (dan maŋŋá go lea vuos gullan luondobálvalushoavdda) oazžuba čálalaččat sirdit sudnuide dán paragrafa mielde gullevaš čoavdinválddi almmolaš hálddahusbargguid ovtadaga eará virgeolbmui.

Guovlluguovdasaš dihtoeriid nannemii guoskevaš mearrádus galgá addojuvvot diehttevassii almmolaš diehtunaddimin nu go hálddahuslágas mearriduvvo.

10 §

Almmolaš hálddahusbargguid stivren ja bearráigeahččan

Spiehkastettiin das, mii fitnodatlagáduslága 8 §:s mearriduvvo, Eana- ja meahcce-

doalloministeriija ja Birasministeriija stivrejit ja bearráigeahččet iežaset doaibmasurggiid hárrái Meahciráddehussii gullevaš almmolaš hálddahusbargguid dikšuma nu go virgedáluid ja lágádusaid doaimma stivrema ja bearráigeahččama birra sierra mearriduvvo.

Ovdalis 1 momeanttas oaivvilduvvon ministeriijaid stivrema ja bearráigeahččama olis Meahciráddehusa stivra:

1) fuolaha almmolaš hálddahusbargguid dikšuma almmolaš stivremis ja bearráigeahččamis;

2) fuolaha das, ahte barggut dikšojuvvojit Riikkabeivviid ja eará eiseválddiid čovdumiiid ja mearrádusaid mielde ja ahte almmolaš hálddahusbargguid rehketoallu ja ruhtadoalu bearráigeahčču lea áššálaččat lágiduvvon; ja

3) mearrida áššiin, maid birra mearriduvvo fitnodatlagáduslága 10 §:a 2 momeantta 1, 2 ja 7 čuoggás, dan maŋŋá go lea ožžon almmolaš hálddahusbargguid ovtadaga árvalusa.

Ovdalis 1 momeanttas oaivvilduvvon ministeriijaid ja stivra stivrema ja bearráigeahččama olis Meahciráddehusa beaivválaš jodiheaddji vástida Meahciráddehussii gullevaš almmolaš hálddahusbargguid dikšuma almmolaš jodiheamis ja ovddideamis ja fuolaha bealistis das, ahte fitnodatlagáduslága 13 §:a 1 momeanttas oaivvilduvvon sierra rehketoallu lea lága mielde ja ahte almmo-laš hálddahusbargguid dikšumii guoskevaš ruhtadoallu lea albmáláhkai lágiduvvon.

11 §

Meahccebearráigeahčču

Meahccebearráigeahču birra mearriduvvo lágain sierra.

12 §

Vástu almmolaš hálddahusbargguid dikšumis

Meahciráddehusa almmolaš hálddahusbarggu dikšumis boahán vahága buhttema hárrái lea fámus, mii virgevásttu bokte boahán vahága buhttemis sierra mearriduvvo.

stáhta giddodatváriid addojuvvon lágas (973/2002) mearriduvvo.

Spiehkastettiin das, mii fitnodatlágáduslága 10 §:a 2 momeantta 10 čuoggás mearriduvvo, Meahciráddehusa stivra mearrida giddodatváriid háhkamii, ja dan mielde go vuoigatvuođa birra luohpadit stáhta giddodatváriid addojuvvon lágas mearriduvvo, giddodatváriid luohpadeapmái ja láigoheapmái guoskevaš mearridanválddi lágideamis Meahciráddehusas.

Meahciráddehusa hálddašánválddi vuollássaš gitta opmodaga, man geavahanvuoigatvuohta lea bealuštanfámuin, ii oaččo luohpadit Eana- ja meahcedoalloministeriija dahje Meahciráddehusa mearrádusain almmá Bealuštusministeriija lobi haga, jos stáhtaráddi ovttaskas dáhpáhusain ii nuppeláhkai mearrit.

17 §

Dáhkádusat

Meahciráddehusas lea vuoigatvuohta fitnodatdoaimmamisttis geavahit dáhkádusa, mii addojuvvo olggobeale oassebeallái, jos dáhkádusa addindárbu vuodduuvvá láhkii dahje gilvvohallandilis čuvvojuvvon, almmolaččat dohkkehuvvon prinsihpaide. Riikka-beaivvit mearrida stáhtabušeahta giedahallama oktavuodas dáhkádusaid alimusmeari.

Stáhtarádi ásašusain mearriduvvo dárbbu mielde dárkileappot dáhkádusaid geavaheamis ja šlájasa.

Spiehkastettiin das, mii fitnodatlágáduslága 6 §:s mearriduvvo stáhta vásttu birra, vástida 1 momeanttas oaivvilduvvon dáhkádusaide guoskevaš vásttuid birra dušše Meahciráddehus.

18 §

Bargoveahka

Meahciráddehusa bargoveaga bálvalusgaskavuohta lea bargosoahpamušgaskavuohta. Olbmuid, geat dikšot almmolaš válddi sisdoalli bargguid, bálvalusgaskavuohta lea goittot virgegaskavuohta, jos lágain dahje stáhtarádi ásašusain ii nuppeláhkai mearriduvvo.

Meahciráddehusa virgeolbmuide, virggiide ja virgegaskavuhtii heivehuvvojit stáhta virgegaskavuhtii guoskevaš njuolggadusat ja fitnodatlágádusa virggiide guoskevaš virgeaktosoahpamuševttut.

19 §

Beaivválaš jodiheaddji nammadeapmi

Spiehkastettiin das, mii fitnodatlágáduslága 10 §:a 2 momeantta 3 čuoggás mearriduvvo stivrra doaimmaválddis nammadit ja eretcealkit beaivválaš jodiheaddji, Meahciráddehusa beaivválaš jodiheaddji nammada ja eretcealká Eana- ja meahcedoalloministeriija árvalusa vuodul stáhtaráddi. Ovdalgo ášši giedahallojuvvo, de das galgá bivdojuvvo Birasministeriija cealkámuš.

20 §

Ráddádallangottit

Meahciráddehusa hálddašánválddi vuollássaš stáhtaguovlluid geavaheapmái guoskevaš mearrádusdakhkama veahkkin báikkálaš olbmuid sajádaga vuhtiiváldin dihte ja doaimmaid oktiiheiveheami ovddidan dihte leat leana- dahje guovlluguovdasaš ráddádallangottit.

Ráddádallangottiid bargguin, čohkkenuogis, doaimmabajis ja ásaheamis mearriduvvo dárkileappot stáhtarádi ásašusain.

21 §

Dárkilet njuolggadusat

Stáhtarádi ásašusain sáhtta addit dárkilet njuolggadusaid stivrra čohkkenuogis, bargguin, mearridanválddis ja lahtuid dohkálašvuodas, beaivválaš jodiheaddjis ja stivrra lahtuid ja ruhtadoalldárkkisteaddjiid mávssuin ja dán lága ollašuttimis.

22 §

Fápmuiboahtin

Dát láhka boahtá fápmui ođđajagimánu 1. beaivve 2005 ja dainna gomihuvvo Meahciráddehusa birra juovlamánu 17. beaivve 1993

addojuvvon láhka (1169/1993) dasa maŋŋá dahkkojuvvon rievdadusaiguin.

Ovdalgo dát láhka boahťá fápmui, de sáhtta álgit dan ollašuhttima gáibidan doaibmabijuide.

23 §

Sirdašuvvannjuolggadusat

Meahciráddehussii lágas dahje ásahas mearriduvvon dahje daid vuodul addojuvvon barggut ja dasa gullelaš vuoigatvuodát ja geatnegasvuodát sirdašuvvet dán lága mielde Meahciráddehussii.

Gomihuvvon lága mielde ásahuvvon Meahciráddehusa stivra joatká fitnodatlágaduslága mielde Meahciráddehusa stivran

iežas álgoálgošaš doaibmabaji lohppii.

Meahciráddehusa beaivválaš jodiheaddji ja luonddusuodjalanovttadaga ja eiseváldenovttadaga hoavddaid virggit heaittihuvvojit almmá eretcealkima, go dát láhka lea boahťán fápmui. Meahciráddehusa beaivválaš jodiheaddji sirdašuvvá, go dát láhka lea boahťán fápmui, fitnodatlágaduslága mielde Meahciráddehusa beaivválaš jodiheaddjin ja luonddusuodjalanovttadaga hoavda dán lága mielde luondobálvalushoavdan.

Meahciráddehusa virggit ja virge- ja bargosoahpamušgaskavuodas leahkki olbmot sirdašuvvet dán lága mielde Meahciráddehussii, ja bargoveahka bisuha iežas bálvalusgaskavuodaeavttuide guoskevaš vuoigatvuodaid ja geatnegasvuodaid. Virggiid sirdimii ii dárbbášuvvo virgeolbmo miehtan.

Helssegis juovlamánu 30. beaivve 2004

Dásseválldi Presideanta

TARJA HALONEN

Eana- ja mehccedoalloministtar *Juha Korkeaioja*